บ้านค่าย
หมู่ที่ ๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

๑. ข้อมูลทั่วไป

บ้านค่าย ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ ๒,๑๑๐ ไร่ มีประชากร ๗๕๒ ครัวเรือน จำนวน ๒,๙๔๔ ราย ชาย ๑,๖๕๒ ราย หญิง ๑,๒๙๒ ราย นับถือศาสนาอิสลาม ๒,๗๕๙ ราย ศาสนาพุทธ ๑๘๕ ราย สถานที่สำคัญของชุมชน ได้แก่ สำนักงานชนประทานที่ ๑๗ โรงเรียนบ้านค่าย ปอเนาะดารุสซอลีฮัน การท่องเที่ยว อนามัย กลุ่มอาชีพสานกระจูดนราธิวาส โรงโม่หินแม่น้ำบางนรา เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ แหล่งน้ำ ป่าเสื่อมโทรม โดย**ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ** ได้เข้าไปดำเนินการพัฒนาพื้นที่ส่วนที่เป็นพื้นที่ลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชผัก ไม้ผลได้ โดยได้ส่งเสริมการทำนาและแปลงเกษตรผสมผสาน แต่เนื่องจากสภาพดินส่วนใหญ่ในพื้นที่ลุ่มเป็นดินเปรี้ยวจัดและเป็นดินอินทรีย์ที่มีการยุบตัวค่อนข้างสูง โดยการให้คำแนะนำขุดยกร่องและขุดแปลงผสมผสาน โดยปลูกพืชผักผสมผสานในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด

๒. สภาพพื้นที่

บ้านค่าย สภาพพื้นที่ทั่วไปของหมู่บ้านเป็นที่ราบสูง มีภูเขา มีแม่น้ำบางนราไหลผ่าน เนื้อที่ ๑,๓๓๓ ไร่ แต่มีบางส่วนซึ่งเป็นที่ลุ่ม เนื้อที่ ๗๗๗ ไร่ ซึ่งเดิมเกษตรกรมีการใช้ประโยนพื้นที่ลุ่มส่วนพื้นที่ราบสูง มีภูเขา แม่น้ำบางนราไหลผ่าน เป็นพื้นที่อยู่อาศัยของเกษตรกร ซึ่งในปัจจุบันเกสรตกรมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำการเกษตรบริเวณบ้านในพื้นที่ราบสูง ซึ่งประกอบด้วยชุดดิน ๖ ชุดดิน คือ ชุดดินบาเจาะ ชุดดินกาบแดง ชุดดินควนกาหลง ชุดดินปัตตานี ชุดดินท้ายเหมือง และชุดดินตาขุน ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะชุดดิน	ภาพหน้าตัดดิน
ชุดดินบาเจาะ (Bc)	ดินทรายลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๕-๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองปนแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) ตลอดหน้าตัดดิน	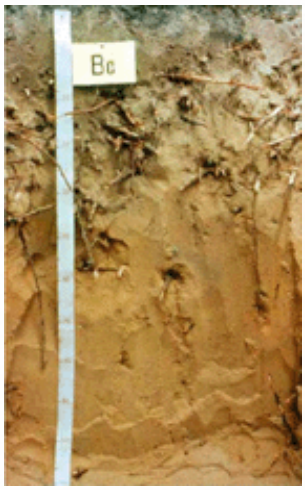
ชุดดินกาบแดง (Kd)	ดินอินทรีย์หนาปานกลาง ดินบนเป็นชั้นวัสดุอินทรียที่ส่วนใหญ่มีการสลายตัวปานกลางถึงสลายตัวดีและชั้นถัดไปการสลายตัวยังไม่มากนัก มีความหนา ๔๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕ - ๕.๐) ดินชั้นล่างเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเลมีสีเทาปนน้ำเงินที่มีสารไพไรท์มากกว่า ๒ % ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕ - ๖.๐) ชั้นดินนี้เมื่อถูกเติมออกซิเจนจะแปรสภาพเป็นกรดกำมะถัน มีค่าปฏิกิริยาดินน้อยกว่า ๔.๐ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดินอินทรีย์หนา ๔๐ - ๑๐๐ ซม. ที่มีศักยภาพทางการเกษตรต่ำ ขาดธาตุอาหารบางอย่างรุนแรง ดินเป็นกรดจัดมาก สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำมีน้ำขังสูงและนานเกือบตลอดปี	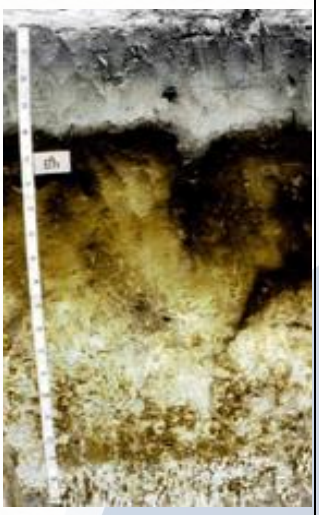

ชุดดินปัตตานี (Pti)	เป็นดินลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินร่วนปนทรายถึงเป็นดินร่วนปนดินเหนียว มีสีเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างเป็นดินชั้นสลับของดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้งของตะกอนน้ำทะเลที่กำลังมีกรดกำมะถันเกิดขึ้น มีสีเทาปนน้ำเงิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงด่างปานกลาง (pH ๖.๐ - ๘.๐) ระดับน้ำใต้ดินตื้นมาก ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินค่อนข้างเป็นทรายเป็นชั้นสลับของตะกอนน้ำทะเลที่กำลังมีกรดกำมะถันเกิดขึ้น ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำและมีน้ำท่วมขังนานในรอบปี	
ชุดดินท้ายเหมือง (Tim)	เป็นดินลึก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาล ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหยาบถึงเป็นดินเหนียวปนทรายหยาบ มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง และพบชั้นหินแกรนิตผุระหว่างความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม. ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๐ - ๖.๐) ตลอดหน้าตัดดิน ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินปนทราย ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ สภาพพื้นที่มีความลาดชันและความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ	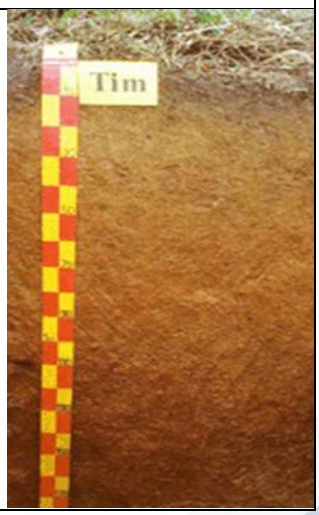

ชุดดินตาขุน (Tkn)	เป็นดินลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายมีสีน้ำตาล ดินล่างเป็นชั้นสลับที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายถึงเป็นดินร่วนเหนียวปานกลาง มีสี น้ำตาล อาจมีจุดประสีเหลือง มีไมก้าตลอดทุกชั้นดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕) ตลอดหน้าตัดดิน ระดับน้ำใต้ดินลึก ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ และอาจมีน้ำท่วมขังอย่างฉับพลันในฤดูฝน	

แผนที่แสดงชุดดิน
บ้านค่าย หมู่ที่ ๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
เนื้อที่ ๒,๑๑๐ ไร่
อ่าวไทย
น
ปูลากาปะ
Pu La
Ka Pa
บางมะนาว
Bang Manao
บูกิตอ่าวมะนาว
Bu Kit
Ao Manao
ถนนจตุรงค์รัศมี (Chaturong Ratsami) Road
Pti
Bc
W
Tkn
Kd
Kkl
Tim
813400
814000
814600
815200
815800
712000
711100
710200
709300
708400
คำอธิบายชุดดิน
สัญลักษณ์
เนื้อที่ (ไร่)
Bc ชุดดินบาเจาะ (Bacho series: Bc) ๒๙๔
Kd ชุดดินกาบแดง (Kab Daeng series: Kd) ๑๐๕
Kkl ชุดดินควนกาหลง (Khuan Ka Long series: Kkl) ๑,๓๒๔
Pti ชุดดินปัตตานี (Pattani series: Pti) ๘๔
Tim ชุดดินท้ายเหมือง (Thai Muang series: Tim) ๖
Tkn ชุดดินตาขุน (Tha Khun series: Tkn) ๘๓
W พื้นที่น้ำ ๓๐๔
ขอบเขตหมู่บ้าน
Esri, HERE, Garmin, (c) OpenStreetMap contributors, Esri, HERE, Garmin, (c) OpenStreetMap contributors, and the GIS user community, Source: Esri, Maxar, Earthstar Geographics, and the GIS User Community

๓. การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการของบประมาณทั้งในเรื่องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม สาธิตในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ โดยดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ - ๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงานดังนี้

๓.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ ๑) ปั้นคันนา และไถเตรียมเพื่อการปลูกข้าว เนื้อที่ ๑๖๕ ไร่ จำนวน ๕๐ ครัวเรือน

๒) ก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง เพื่อเป็นเส้นทางสัญจรและลำเลียงผลผลิตทางการเกษตร ระยะทาง ๔.๔ กิโลเมตร

๓) การขุดลอกคู-คลองส่งน้ำ เพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่และกักเก็บน้ำจืดไว้ให้เกษตรกรใช้ทำการเพาะปลูกระยะทาง ๒.๔ กิโลเมตร

๔) รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทะลายของดิน จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ กล้า

๓.๒ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวบนพื้นที่ขุดยกร่อง จำนวน ๔๙ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน ๑๕ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำนวน ๑๕ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) จำนวน ๑๕ ราย

๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงปลาหมอในกระชังในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน ๑๐ ราย

๖) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน ๑๐ ราย

๗) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงปลาสลิดในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน ๑๐ ราย

๘) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๑๐ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๕๒ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปูนเพื่อปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๕๗ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน สำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๕๔ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือน ปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๓๕ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (โดโลไมท์) ภายใต้โครงการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๑ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (กิ่งพันธุ์ ฝรั่ง มะนาว มะพร้าว ส้มโอ) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้าน และพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๒๐ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน จำนวน ๑๕ ครัวเรือน

๖) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ เป็ด) จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด จำนวน ๘ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๕ ราย

๔. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านค่าย เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่บนพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำนวน ๕ ราย

๔.๒ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ และหินปูนฝุ่น) จำนวน ๕ ราย

๔.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายและดินเปรี้ยว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินในแปลงเกษตรสำหรับการปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๕ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วฟักยาว ข้าวโพด และอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๕ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (มะพร้าว เงาะ จำปะดะ สะตอ และส้มโอทับทิมสยาม) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้านและพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๑ ครัวเรือน

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพ บ้านค่าย มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๗๕๒ ครัวเรือน ประชากรมีการประกอบอาชีพแบ่งเป็น อาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๒๘ ครัวเรือน (๑๐.๗๘%) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน ๒.๕๐% เกษตรเชิงเดี่ยว ๒.๘๙% และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๔๙๑ ครัวเรือน (๙๔.๖๐%) โดยมีการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ/ลูกจ้างของรัฐ ค้าขาย การเกษตร และพนักงานเอกชน

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากรบ้านค่าย (๗๕๒ ครัวเรือน) ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า ประชากร**มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๑๗๑,๖๗๖ บาท/ครัวเรือน/ปี** ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๓๓๓ ครัวเรือน (๔๔.๒๘%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๔๑๙ ครัวเรือน (๕๕.๗๑%) ส่วนประชากรที่มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก **มีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑๕๐,๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี**

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่บ้านค่ายของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๔ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มปลูกผักบริเวณบ้านเพื่อบริโภค จำนวน ๑๕ ราย กลุ่มพัฒนาอาชีพ จำนวน ๙ ราย กลุ่มผ้าบาติก จำนวน ๔ ราย และกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า จำนวน ๑๐ ราย

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บ้านค่าย มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๑๑๐ ไร่ โดยแบ่งเป็น ๑) พื้นที่ใช้สอย จำนวน ๓๔๑ ไร่ เช่น การปลูกยางพารา ๗๗ ไร่ มะพร้าว ๑๔ ไร่ และปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสมผสาน ๒๕๐ ไร่ ๒) พื้นที่ทิ้งร้าง/สามารถใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๖๙ ไร่ เช่น พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม/พรุเสื่อมโทรม ๖๐ ไร่ และพื้นที่ลุ่ม/ทุ่งหญ้า ๙ ไร่ ๓) พื้นที่สาธารณประโยชน์ จำนวน ๑,๗๐๐ ไร่ เช่น ชุมชน/สถานที่ราชการ ๙๘๓ ไร่ แหล่งน้ำ ๔๑๐ ไร่ บ่อดิน ๓๐๖ ไร่ และเขาตันหยง ๑ ไร่

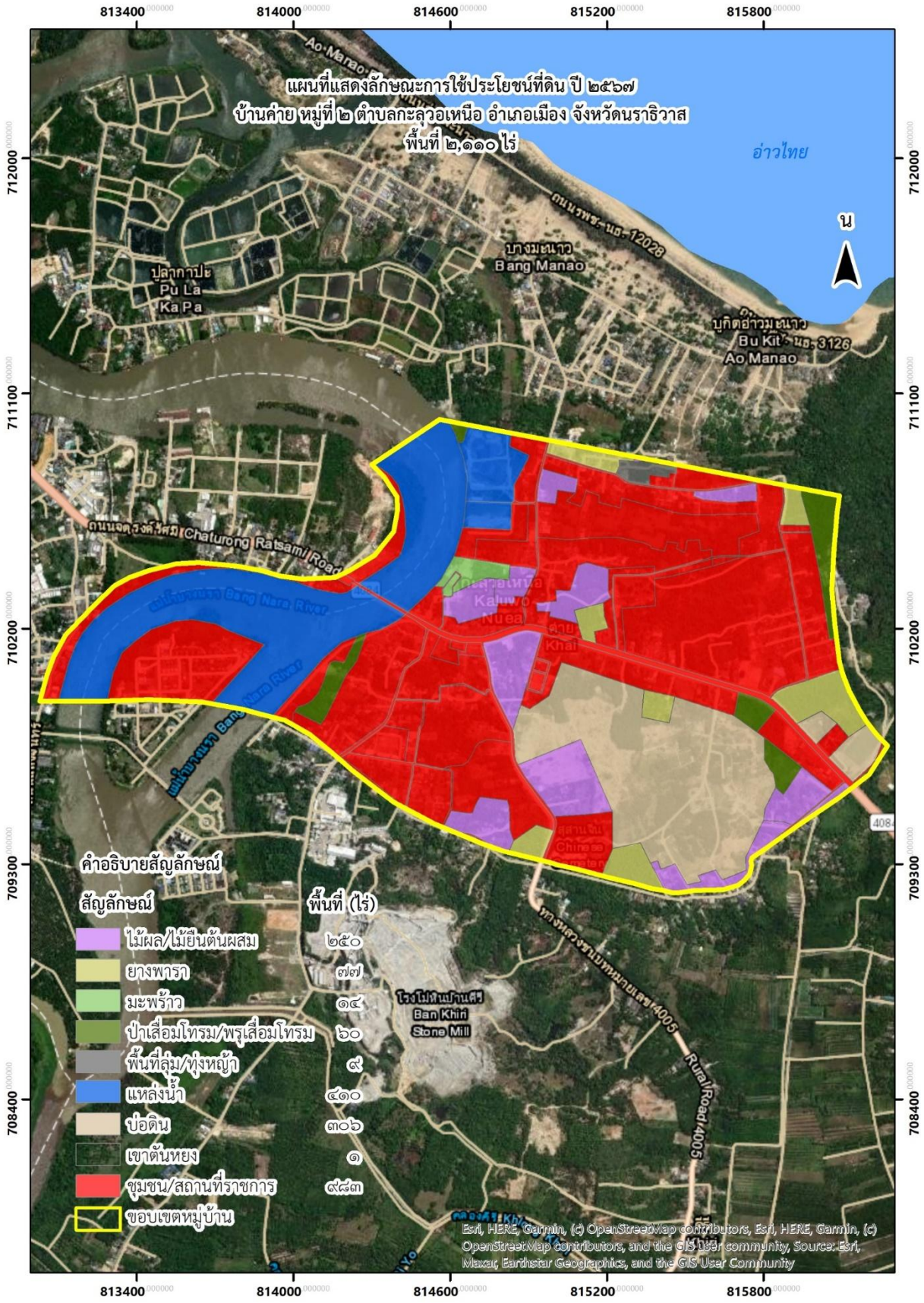
แผนที่แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี ๒๕๖๗
บ้านค่าย หมู่ที่ ๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
พื้นที่ ๒,๑๑๐ ไร่
อ่าวไทย
น
บางมะนาว
Bang Manao
ปูลากาปะ
Pu La
Ka Pa
บูกิตอ่าวมะนาว
Bu Kit
Ao Manao
ถนนจตุรงค์รัศมิ์ Chaturong Ratsami Road
แม่น้ำบางนรา Bang Nara River
คำอธิบายสัญลักษณ์
สัญลักษณ์
พื้นที่ (ไร่)
ไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสม ๒๕๐
ยางพารา ๗๗
มะพร้าว ๑๔
ป่าเสื่อมโทรม/พรุเสื่อมโทรม ๖๐
พื้นที่ลุ่ม/ทุ่งหญ้า ๙
แหล่งน้ำ ๔๑๐
บ่อดิน ๓๐๖
เขาต้นหยง ๑
ชุมชน/สถานที่ราชการ ๙๘๓
ขอบเขตหมู่บ้าน
โรงโม่หินบ้านคีรี
Ban Khiri
Stone Mill
ทางหลวงชนบทหมายเลข 4005
Rural Road 4005
408
813400
814000
814600
815200
815800
712000
711100
710200
709300
708400
Esri, HERE, Garmin, (c) OpenStreetMap contributors, Esri, HERE, Garmin, (c) OpenStreetMap contributors, and the GIS user community, Source: Esri, Maxar, Earthstar Geographics, and the GIS User Community